

Приближаваме се към НАТО по-бързо, отколкото изглеждаше преди Косово

СОЛОМОН ПАСИ, президент на Атлантическия клуб в България и вицепрезидент на Атлантическата асоциация, пред в. „Демокрация“

– От дистанцията на времето как оценявате философския смисъл на приключилата война в Югославия?

Войната в Югославия беше не само и не толкова война между НАТО и Милошевич. Това беше стратегическа битка между доброто и злото. Това беше битката на хуманизма за спасение на световното обществено мнение. То по правило е инертно, неспособно и пасивно и няма склонност да възприема стратегически съображения. Затова, ако политическият елит се превърне в рупор на променливите обществени настроения, ще трябва да се прости с всякакви дългосрочни планове и перспективни цели. В името на справедливостта политическият елит е призван – както доказва и президентът Стоянов – да формира общественото мнение, да се бори за неговата душа и дори да води битка с него в критични ситуации.

– Какви са поуки от българския политически елит от кризата в Косово?

– За всеки в поли-

тическия спектър остава по някаква поука. През 10-те години от създаването си насам СДС успя да оформи външната си политика, която дава основата и за национален външнополитически консенсус. През този период СДС се справи и с втората задача: да изгради външнополитически партийен елит. Но в момента този елит е почти 100% ангажиран във властта. Това обстоятелство поражда третата задача пред СДС, която изисква и повече време: да изгради в партията външнополитическа общност, която да надхвърля границите на елита.

От една страна, такава общност ще позволява на партията да провежда изпреварващ вътрешен дебат по съществените въпроси и да предотвратява множество изненади. Изнесянето на вътрешния дебат извън партията или превръщането му в полемика с неправителствения сектор е обикновено контрапродуктивно. (Да не говорим, че гражданското общество не толерира партии, които се конфронтират с неправителствени

организации.) От друга страна, наличието на подобна общност позволява на далеч покатегорични или радикални становища да получат партийна легитимност. Така се създава благоприятна среда за съответното правителство, което не само ще има по-богат избор в поведението си, но и ще може да представи и най-твърдите си действия като добре балансирани.

– Какви са поуки от опозицията на войната в Косово?

– Зависи за коя част от опозицията. И в този случай – както обикновено във външната политика – ДПС се представи безупречно.

Голямата заблуда, на която робуваше друга част от опозицията, беше, че аналогите в историята са несъстоятелни. Точно обратното, войната в Югославия показва, че в историята не само има чести аналогии, но дори и повторения.

Милошевич беше едно умалено, но точно копие на Хитлер и онези, които не прозряха тази прилика овреме, тепърва ще се мъчат от угризения. Масовите гробове и чудовищните зверства на Милошевич вече излизат наяве.

Тази война между доброто и злото завърши с триумф на добрите и пълен банкрут на идеологията на лошите. Забележете и един факт, който пресата почти подминава: фалита на в. „Дума“ веднага след края на войната. Той не е никак случаен. Вестник „Дума“ на Стефан Продев беше основният рупор на приятелите на Милошевич и нито средствата, нито езика, с които да адвокатира неговата антихуманна кауза. И този вестник фалира. И то поради липса на рекламодатели. В условията на пазарна икономика пазарът е най-

точният термометър за жизнеността и пригодността на една идея. И точно той, пазарът, отхвърли мракобесието и го остави да загине от собствената си отрова.

– Как виждате бъдещото участие на България в КФОР и в следвоенното възстановяване на Югославия?

– Войната в Югославия показа на света, че се е променила цялата философия на европейската сигурност и отбрана. Промени се, разбира се, и ролята на нашите въоръжени сили в сравнение с предишното десетилетие. Предназначението на Българската армия отдавна не е в това да отблъсква на-

падения от юг или от север, да води танкови битки за Тракия, Македония или Добруджа, нито пък да освобождава Западните покрайнини, или да прави десант на Царския плаж край Созопол. Основното бъдещо предназначение на нашата военна мощ е да участва в международни мироопазващи, мироналагащи и пр. операции, ръководени от НАТО или съвместно от НАТО, ЕС и ООН.

които да гарантират мира и спокойствието в Европа и в света. (Впрочем това напредничаво разбиране е залегнало и във военната доктрина, приета от парламента неотдавна.) КФОР провежда точно такава операция и затова предоставя отлична възможност за пълнокръвно българско участие и за практическа реализация на мисията на Българската армия. Отказът от подобни участия (сега или в бъдеще) би обезсмислил или поне коренно би променил ролята и облика на нашите въоръжени сили.

Нещо повече, участието ни в КФОР ще бъде една от основните атации за приемането в НАТО, към

което се доближаваме по-бързо, отколкото изглеждаше преди войната. Но набраната инерция не трябва да ни усложнява.

И не на последно място, както показа опитът от Босна, нашето участие и активността ни в КФОР ще отворят допълнителни възможности за участие ни в икономическото възстановяване на Югославия. Изобщо не си струва точно сега, след толкова усилия и инвестирани национален авторитет в операцията на НАТО в Югославия, да даваме заден ход или да свирим отбой.

– Участието в КФОР ли е решаващият фактор за участието ни във възстановяването?

– Политиката на България по време на кризата създаде много предпоставки за участието ни във възстановявателния процес. Сега основна предпоставка за извоюване съответните междуправителствени споразумения, което също е постижимо цел.

Но решаващият фактор за участието на българските фирми във възстановяването

на региона ще бъде личната активност на нашите предприемачи. Разбира се, те ще трябва да очакват съдействие от различни неправителствени организации като Стопанската камара, Търговско-промишлената палата и донякъде Атлантическия клуб, но основната инициатива в условията на пазарна икономика може да бъде само лична.

– Промени ли се страната ни през последните месеци като партньор на НАТО?

– По време на войната България възприе една нова линия на поведение, за която Атлантическият клуб педираше още от Мадридската среща насам. България прие поведението на лоялен съюзник на НАТО, а не на потенциален кандидат-член. Това е и най-печелившата линия към реализацията на националните ни външнополитически и отбранителни приоритети. Това е линията, която трябва да следваме до приемането в НАТО, а и след това, естествено. #

РОК РАДИО

ТАНГРА

196.7

• ЕДИНСТВЕНОТО В БЪЛГАРИЯ •